

INFORMACJA O ZABEZPIECZENIACH PROCEDURALNYCH DLA RODZICÓW/OPIEKUNÓW UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI (czerwiec 2022)

Poniższe zabezpieczenia proceduralne dotyczą wszystkich uprawnionych uczniów z niepełnosprawnościami, w tym uprawnionych uczniów, którzy wymagają dalszej edukacji w szkole publicznej, aby ułatwić im pomyślne przejście i integrację w dorosłym życiu do 21. roku życia włącznie - chyba że 22. urodziny ucznia przypadają w trakcie roku szkolnego, w którym to przypadku jest on uprawniony do takich usług do końca roku szkolnego. Począwszy od 1 stycznia 2022 roku dzieci, które otrzymały pomoc w ramach wczesnej interwencji przed ukończeniem trzeciego roku życia i które uznano za kwalifikujące się Indywidualnego Programu Edukacyjnego (IEP), a których urodziny przypadają pomiędzy 1 maja a 31 sierpnia, mogą nadal korzystać z usług wczesnej interwencji do początku roku szkolnego następującego po ich trzecich urodzinach. Rodzic/opiekun ma prawo wybrać opcję przedłużoną, a następnie zmienić decyzję i zrezygnować z niej w późniejszym terminie, tak aby dziecko rozpoczęło edukację wczesnoszkolną przed rozpoczęciem roku szkolnego.

Rodzic/opiekun ucznia lub dorosłego ucznia z niepełnosprawnością, który otrzymuje lub może kwalifikować się do otrzymania kształcenia specjalnego i pokrewnych usług, ma prawa, które są chronione przez prawo stanowe i federalne. Część B ustawy *Individuals with Disabilities Education Act*, (IDEA) (Ustawy o edukacji osób z niepełnosprawnościami), prawa federalnego dotyczącego edukacji uczniów niepełnosprawnych, wymaga od szkół dostarczenia rodzicom lub opiekunom dziecka niepełnosprawnego zawiadomienia zawierającego pełne wyjaśnienie zabezpieczeń proceduralnych dostępnych zgodnie z IDEA i przepisami Departamentu Edukacji USA. W tym dokumencie zawarte są prawa, które przysługują rodzicom i opiekunom. Pełne objaśnienie tych praw jest dostępne w okręgu szkolnym dziecka. Prosimy o dokładne zapoznanie się z tym dokumentem i skontaktowanie się z okręgiem szkolnym w przypadku pytań lub potrzeby dodatkowych wyjaśnień dotyczących usług świadczonych dziecku lub dostępnych dla niego zabezpieczeń proceduralnych.

Powiadomienie o zabezpieczeniach proceduralnych musi być dostępne tylko jeden raz w roku. Jednakże kopia musi być również wydana przy wstępnym wniosku o ocenę, po otrzymaniu pierwszej pisemnej skargi lub pierwszej skargi dot. właściwej procedury sądowej do Rady Edukacji Stanu Illinois (ISBE), po usunięciu dyscyplinarnym, które stanowi zmianę w ulokowaniu dziecka, lub na żądanie.

Dodatkowe informacje o prawach rodzica lub opiekuna są dostępne na stronie internetowej ISBE w dokumencie zatytułowanym [The Parent Guide](#) (pol. Przewodnik dla rodziców).

UPRZEDNIE PISEMNE ZAWIADOMIENIE

Informacje ogólne

Lokalny okręg szkolny jest zobowiązany do dostarczenia rodzicowi lub opiekunowi uprzedniego pisemnego zawiadomienia (określone informacje na piśmie):

- Kiedy okręg szkolny proponuje rozpoczęcie lub zmianę identyfikacji, oceny, ulokowania w placówce edukacyjnej lub zapewnienia dziecku bezpłatnej i odpowiedniej edukacji publicznej (FAPE); lub
- Kiedy okręg szkolny odmawia wszczęcia lub zmiany identyfikacji, oceny, ulokowania w placówce edukacyjnej lub zapewnienia dziecku FAPE; lub
- Na rok przed osiągnięciem przez dziecko pełnoletności (18 lat). Wszystkie prawa edukacyjne przechodzą z rodzica(ów)/opiekuna(ów) na ucznia, chyba że ustalono inaczej.

Pisemne zawiadomienie musi być dostarczone co najmniej 10 dni przed proponowanym lub odmawianym działaniem i musi zawierać:

- 1) Opis proponowanego lub odmówionego przez placówkę działania;

- 2) Wyjaśnienie, dlaczego placówka proponuje lub odmawia podjęcia danego działania;
- 3) Opis każdej procedury oceny, diagnozy, zapisu lub raportu, które zostały wykorzystane przez placówkę jako podstawa proponowanego lub odmówionego działania;
- 4) Oświadczenie, że rodzicom dziecka niepełnosprawnego przysługuje ochrona wynikająca z zabezpieczeń proceduralnych oraz, jeśli niniejsze zawiadomienie nie jest wstępnym skierowaniem na ocenę, sposób, w jaki można uzyskać kopię opisu zabezpieczeń proceduralnych;
- 5) Źródła, do których rodzice mogą się zwrócić w celu uzyskania pomocy w zrozumieniu postanowień tej części;
- 6) Opis innych opcji, które zespół IEP brał pod uwagę i powody, dla których te opcje zostały odrzucone; oraz
- 7) Opis innych czynników, które są istotne dla złożenia propozycji lub podjęcia decyzji odmownej przez placówkę.

Placówka publiczna może wykorzystać IEP jako część uprzedniego pisemnego powiadomienia, o ile dokument(y), który(e) otrzymasz, spełnia(ją) wszystkie wymienione wcześniej wymagania.

Jeśli na spotkaniu zorganizowanym w celu opracowania lub zmiany indywidualnego programu edukacji dziecka (IEP) zespół IEP ustali, że aby dziecko otrzymało FAPE, konieczna jest określona usługa i usługa ta nie zostanie wdrożona w ciągu 10 dni szkolnych po tym, jak miała się rozpocząć zgodnie z IEP dziecka, wówczas lokalny okręg szkolny dostarczy rodzicowi lub opiekunowi dziecka pisemne zawiadomienie, że usługa nie została jeszcze wdrożona. Zawiadomienie musi być dostarczone rodzicowi lub opiekunowi dziecka w ciągu trzech dni szkolnych po ustaleniu niezgodności z IEP dziecka przez lokalny okręg szkolny, a rodzic lub opiekun musi zostać poinformowany o procedurach okręgu szkolnego dotyczących wymogów usług wyrównawczych. Na potrzeby niniejszej sekcji, „dni szkolne” nie obejmują dni, w których dziecko jest nieobecne w szkole z powodów niezwiązanych z brakiem usług IEP lub gdy usługa jest dostępna, ale dziecko jest niedostępne.

W każdej chwili można poprosić o spotkanie w sprawie IEP, które odbędzie się w terminie dogodnym zarówno dla rodzica lub opiekuna, jak i dla szkoły. W ciągu 10 dni od otrzymania wniosku, okręg wyrazi zgodę i powiadomi o tym zgodnie z przepisami IDEA, albo powiadomi Cię na piśmie o odmowie, łącznie z wyjaśnieniem powodu, dla którego spotkanie nie jest konieczne, aby zapewnić dziecku FAPE.

Zawiadomienie w zrozumiałym języku

Zawiadomienie musi być napisane w języku zrozumiałym dla ogółu społeczeństwa i dostarczone w języku ojczystym lub innym sposobie komunikacji używanym przez rodzica lub opiekuna, chyba że jest to wyraźnie niewykonalne. Jeśli język ojczysty lub inny sposób komunikacji nie jest językiem pisanym, lokalny okręg szkolny podejmie kroki w celu zapewnienia, że: (a) zawiadomienie zostało przetłumaczone ustnie lub w inny sposób na język ojczysty lub inny sposób komunikacji, (b) że rodzic lub opiekun rozumie treść zawiadomienia, oraz (c) że istnieje pisemny dowód, iż te wymagania zostały spełnione.

Poczta elektroniczna

Jeśli okręg szkolny oferuje taką możliwość, rodzic lub opiekun może zdecydować się na otrzymywanie następujących informacji pocztą elektroniczną:

- Uprzednie pisemne zawiadomienie;
- Zawiadomienia o zabezpieczeniach proceduralnych; oraz
- Zawiadomienia związane z zażaleniem dotyczącym należytego procesu.

ZGODA RODZICIELSKA

Omówienie

Świadoma zgoda oznacza, że rodzice lub opiekunowie otrzymali wszystkie istotne informacje w swoim języku ojczystym lub w innej formie komunikacji. Oznacza ona również, że rodzice lub opiekunowie rozumieją i zgadzają się na piśmie na dane działanie. Lokalny okręg szkolny musi uzyskać świadomą pisemną zgodę rodziców lub opiekunów (przy użyciu wymaganych przez stan formularzy) w następujących przypadkach:

- Sprawdzenie ostatniej oceny dziecka w celu określenia wstępnego zakwalifikowania go do kształcenia specjalnego i usług pokrewnych.
- Początkowe świadczenia/ulokowanie - początkowe zapewnienie dziecku kształcenia specjalnego i związanych z nim usług, lub
- Ponowna ocena - ponowna ocena dziecka.

Zgoda rodzica lub opiekuna nie jest wymagana przed dokonaniem przez okręg szkolny przeglądu istniejących danych w ramach oceny lub ponownej oceny, lub przed przeprowadzeniem przez okręg szkolny testu lub innej oceny, która jest przeprowadzana dla wszystkich dzieci, chyba że wymagana jest zgoda rodziców wszystkich dzieci przed przeprowadzeniem takiego testu lub oceny.

Wyrażenie zgody ma charakter dobrowolny i można ją wycofać w dowolnym momencie. Wycofanie zgody nie neguje (nie unieważnia) działania, które miało miejsce po wyrażeniu zgody i przed jej wycofaniem. Więcej informacji na temat wycofania zgody znajduje się w rozdziale „Wycofanie zgody” na 4 stronie niniejszego dokumentu.

Specjalne zasady oceny wstępnej podopiecznych stanu lub młodzieży przebywającej w placówkach opiekuńczych

W stanie Illinois „podopieczny stanu” może być określany jako „młodociany pod opieką”

Podopieczny stanu, w rozumieniu IDEA, oznacza dziecko, które jest:

- 1) Dzieckiem przybranym, chyba że rodzic zastępczy dziecka otrzymał prawo do podejmowania decyzji edukacyjnych w imieniu dziecka od sędziego nadzorującego sprawę dziecka lub agencji publicznej odpowiedzialnej za ogólną opiekę nad dzieckiem;
- 2) Uznane za podopiecznego stanu na mocy prawa stanowego;
- 3) Uznane za podopiecznego sądu na mocy prawa stanowego; lub
- 4) Znajduje się pod opieką publicznej agencji opieki nad dziećmi.

W przypadku oceny wstępnej, jeśli dziecko jest podopiecznym stanu i nie mieszka z rodzicem, agencja publiczna nie jest zobowiązana do uzyskania świadomej zgody rodzica na ocenę wstępną w celu ustalenia, czy dziecko jest niepełnosprawne, jeśli:

- 1) Pomimo podjęcia uzasadnionych starań w tym kierunku, agencja edukacji nie może odnaleźć rodzica dziecka;
- 2) Prawa rodziców zostały odebrane zgodnie z prawem stanowym; lub
- 3) Sędzia lub agencja publiczna odpowiedzialna za ogólną opiekę nad dzieckiem przyznała prawo do podejmowania decyzji edukacyjnych i wyrażania zgody na wstępną ocenę osobie innej niż rodzic.

BRAK ZGODY RODZICÓW

W przypadku odmowy wyrażenia zgody na poniższe czynności obowiązują pewne warunki:

- **Ocenę wstępną** – W przypadku odmowy wyrażenia zgody na ocenę wstępną lub braku odpowiedzi na wnioski o wyrażenie zgody, okręg może, ale nie musi, dążyć do przeprowadzenia oceny wstępnej z wykorzystaniem procedur mediacji i/lub przesłuchania w ramach procesu sądowego.

Jeśli odbędzie się przesłuchanie, funkcjonariusz ds. przesłuchań może nakazać okręgowi szkolnemu przeprowadzenie wstępnej oceny bez Twojej zgody. Podlega to prawu rodzica lub opiekuna do odwołania się od decyzji i do pozostawienia dziecka w jego/jej obecnej placówce edukacyjnej w oczekiwaniu na wynik postępowania administracyjnego lub sądowego.

- **Początkowe świadczenia/ulokowanie** – W przypadku odmowy zgody na wstępne zapewnienie edukacji specjalnej i/lub usług pokrewnych, okręg nie zapewni tych usług. Co więcej, okręg nie może skorzystać z mediacji lub procedur rzetelnego procesu w celu uzyskania orzeczenia, że usługi mogą być świadczone. Co więcej, okręg nie może skorzystać z mediacji lub procedur procesowych w celu uzyskania orzeczenia, że usługi mogą być świadczone.

W przypadku odmowy wyrażenia zgody na wstępne zapewnienie edukacji specjalnej i/lub powiązanych usług, okręg nie będzie uznany za naruszający wymóg udostępnienia dziecku FAPE. Okręg nie jest również zobowiązany do zwołania spotkania w celu opracowania IEP dla dziecka.

Ponowna ocena – W przypadku odmowy zgody na ponowną ocenę, okręg szkolny może, ale nie musi, pominąć procedury poprzez mediację lub przesłuchanie w ramach procesu sądowego. Okręg szkolny może jednak przeprowadzić ponowną ocenę, jeśli podjął odpowiednie starania, aby uzyskać zgodę rodzica lub opiekuna, a ten nie udzielił odpowiedzi. Jeśli okręg szkolny zdecyduje się nie skorzystać z takich procedur, nie narusza on obowiązku zapewnienia dziecku FAPE.

COFNIĘCIE ZGODY

Jeśli dziecko jest obecnie objęte kształceniem specjalnym i usługami pokrewnymi, rodzic lub opiekun ma prawo do cofnięcia zgody na takie usługi w dowolnym momencie. Zgodę można cofnąć ustnie lub pisemnie. W przypadku cofnięcia zgody okręg musi przekazać rodzicowi lub opiekunowi pisemne potwierdzenie w ciągu pięciu dni od ustnego cofnięcia. W przypadku cofnięcia zgody, ustnie lub pisemnie, okręg musi dostarczyć uprzednie pisemne powiadomienie potwierdzające cofnięcie zgody oraz datę, w której wszystkie usługi edukacji specjalnej i pokrewne zostaną wstrzymane.

W przypadku cofnięcia zgody, okręg szkolny:

- 1) Nie może kontynuować świadczenia usług w zakresie kształcenia specjalnego i usług pokrewnych dla dziecka;
- 2) Musi w odpowiednim czasie dostarczyć Ci pisemne zawiadomienie, zgodne z przepisami IDEA, o swojej propozycji zaprzestania świadczenia usług w zakresie kształcenia specjalnego i usług pokrewnych w oparciu o otrzymane pisemne cofnięcie zgody;
- 3) Nie może stosować właściwych procedur sądowych (tj. mediacji, spotkania rozstrzygającego lub bezstronnego przesłuchania w ramach sprawiedliwego procesu) w celu uzyskania zgody lub orzeczenia, że usługi mogą być świadczone na rzecz dziecka;
- 4) Nie narusza wymogu zapewnienia dziecku FAPE z powodu niezapewnienia dalszego kształcenia specjalnego i związanych z nim usług dla dziecka;
- 5) Nie jest zobowiązany do zorganizowania spotkania IEP lub opracowania IEP dla dziecka w celu dalszego świadczenia usług w zakresie kształcenia specjalnego i usług pokrewnych; oraz
- 6) Nie jest zobowiązany do zmiany dokumentacji edukacyjnej dziecka w celu usunięcia wszelkich odniesień do korzystania przez dziecko z usług w zakresie kształcenia specjalnego i usług pokrewnych z powodu cofnięcia zgody.

Po zaprzestaniu świadczenia usług, dziecko zostanie uznane za ucznia edukacji ogólnej. Wygasną również wszystkie prawa i obowiązki, które wcześniej przysługiwały dziecku (opisane w niniejszym dokumencie), w tym ochrona dyscyplinarna związana z kształceniem specjalnym.

UWAGA: Skutkiem cofnięcia zgody będzie całkowite zaprzestanie świadczenia usług w zakresie kształcenia specjalnego i pokrewnych usług dla dziecka. Jeśli jednak rodzic lub opiekun nie zgadza się z rodzajem lub ilością świadczeń otrzymywanych przez dziecko, ale uważa, że dziecko powinno nadal otrzymywać świadczenia z zakresu kształcenia specjalnego i pokrewne, prosimy o zapoznanie się z rozdziałami „Rozstrzygnięcie skarg”, „Mediacje” i „Przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej”, aby poznać swoje prawa w przypadku braku porozumienia w sprawie świadczeń.

UDZIAŁ RODZICÓW W SPOTKANIACH

Rodzic lub opiekun musi mieć możliwość uczestniczenia w spotkaniach dotyczących identyfikacji, oceny, kwalifikacji, ponownej oceny i umieszczenia dziecka w placówce edukacyjnej. Okręg szkolny musi dostarczyć pisemne zawiadomienie o spotkaniu w ciągu 10 dni. Zawiadomienie musi informować o celu spotkania, odbyć się w miejscu i czasie możliwym do uzgodnienia przez obie strony oraz poinformować, kto będzie obecny. Zawiadomienie o spotkaniu IEP musi również zawierać oświadczenie, że rodzic lub opiekun ma prawo zaprosić osoby posiadające szczególną wiedzę lub doświadczenie dotyczące dziecka, aby uczestniczyły z nim w spotkaniu IEP. Rodzic lub opiekun ma prawo zażądać, aby okręg szkolny zapewnił na spotkanie tłumacza. Rodzic lub opiekun ma prawo zażądać, aby tłumacz nie pełnił żadnej innej roli na spotkaniu IEP poza funkcją tłumacza, a władze szkolne powinny dołożyć wszelkich starań, aby spełnić to żądanie. Jeśli rodzic lub opiekun uzna, że okręg szkolny bezpodstawnie odrzucił jego prośbę o tłumacza, który nie pełni żadnej innej roli na spotkaniu IEP, to przysługują mu wszelkie prawa wynikające z ustawy IDEA oraz artykułu 14 kodeksu szkolnego. Prawa te obejmują m.in. przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej, skargę stanową, mediację, monitoring ISBE oraz złożenie skargi w Biurze Praw Obywatelskich.

Rodzic lub opiekun ma prawo do otrzymania pisemnych tłumaczeń ważnych dokumentów IEP. Okręg szkolny jest zobowiązany do powiadomienia rodziców lub opiekunów na formularzu Parent/Guardian Notification of Conference (formularz ISBE 34-57D) o tym, jak poprosić o przetłumaczone dokumenty i z kim należy się skontaktować w przypadku pytań lub skarg dotyczących tłumaczeń.

Rodzic jest ważnym członkiem zespołu IEP swojego dziecka i zachęca się go do udziału w spotkaniach, na których podejmowane są decyzje dotyczące umieszczenia dziecka w placówce edukacyjnej. Jeśli jednak rodzic lub opiekun nie może uczestniczyć w spotkaniu, okręg szkolny musi zastosować inne metody, aby zapewnić jego udział, w tym indywidualne lub konferencyjne rozmowy telefoniczne. Decyzje dotyczące usług i umieszczenia dziecka mogą być podjęte przez zespół IEP, nawet jeśli rodzic lub opiekun nie weźmie udziału w spotkaniu, ale okręg musi zachować zapis swoich prób ustalenia wspólnie zaakceptowanego czasu i miejsca spotkania, który zawiera dowody, takie jak szczegółowe rozmowy telefoniczne wykonane lub podjęte próby i wyniki tych rozmów, kopie korespondencji wysłanej do rodzica lub opiekuna i wszelkie otrzymane odpowiedzi lub szczegółowe zapisy wizyt w domu lub miejscu pracy rodzica lub opiekuna i wyniki tych wizyt.

W przypadku dziecka rozpoczynającego naukę w wieku 14½ lat (lub młodszego, jeśli zespół IEP uzna to za stosowne) zawiadomienie musi zawierać informację, że jednym z celów spotkania będzie opracowanie oświadczenia o potrzebach dziecka w zakresie usług przejściowych oraz że okręg szkolny zaprosi dziecko na spotkanie i wskaże wszelkie inne władze, które zostaną zaproszone do wysłania przedstawiciela na spotkanie. Okręg musi podjąć wszelkie niezbędne działania, aby zapewnić, że rodzic lub opiekun oraz dziecko rozumieją przebieg spotkania, co może obejmować zorganizowanie tłumacza, jeśli rodzic lub opiekun, albo dziecko jest głuche lub ich językiem ojczystym nie jest angielski.

Zespół IEP musi się zebrać co najmniej raz w roku i musi mieć IEP dla dziecka obowiązujący do początku każdego roku szkolnego. Po corocznym spotkaniu, rodzic lub opiekun i szkoła mogą uzgodnić, że nie będą zwoływać spotkań IEP w celu dokonania zmian w IEP dziecka. Zamiast tego, IEP może być zmienione lub zmodyfikowane w formie dokumentu pisemnego. Członkowie zespołu IEP muszą być poinformowani o zmianach.

Nie później niż trzy dni szkolne przed spotkaniem w sprawie ustalenia uprawnień dziecka do edukacji specjalnej i usług pokrewnych lub spotkaniem w sprawie przeglądu IEP (lub tak szybko, jak to możliwe, jeśli spotkanie IEP zostało zaplanowane w ciągu trzech dni szkolnych za pisemną zgodą rodzica lub opiekuna), lokalny okręg szkolny musi dostarczyć rodzicowi lub opiekunowi kopie wszystkich materiałów pisemnych, które będą rozpatrywane przez zespół IEP na spotkaniu, aby mógł on uczestniczyć w spotkaniu jako w pełni poinformowany członek zespołu. Rodzic lub opiekun ma możliwość wyboru jednego z dostępnych sposobów dostarczenia materiałów, wśród których musi znaleźć się zwykła poczta lub odbiór materiałów w szkole.

Rodzic lub opiekun musi zostać poinformowany o swoim prawie do wglądu i skopiowania dokumentacji szkolnej dziecka przed każdym spotkaniem dotyczącym uprawnień do kształcenia specjalnego lub weryfikacji IEP, zgodnie z wymaganiami obowiązującego prawa federalnego i stanowego.

PROCEDURY OCENIANIA

Podczas przeprowadzania oceny dziecka okręg szkolny musi korzystać z różnych narzędzi i strategii oceny. Ocena musi obejmować wszystkie obszary związane z podejrzaną niepełnosprawnością. Okręg szkolny musi użyć technicznie uzasadnionych narzędzi i procedur, które nie są stronnicze wobec dziecka ze względu na rasę, kulturę, język lub niepełnosprawność. Materiały i procedury muszą być dostarczone i zastosowane w języku i formie, które najprawdopodobniej dostarczą dokładnych informacji o tym, co dziecko wie i potrafi zrobić.

Ocena wstępna

Zarówno rodzic lub opiekun, jak i okręg szkolny mogą złożyć wniosek o przeprowadzenie wstępnej oceny dziecka. W ciągu 14 dni szkolnych od otrzymania wniosku o ocenę, okręg ustali, czy ocena jest uzasadniona. Jeżeli okręg zdecyduje, że nie należy przeprowadzać oceny, powiadomi o tym rodzica lub opiekuna na piśmie.

Jeżeli okręg zdecyduje, że należy przeprowadzić ocenę:

- A) Okręg powinien powołać zespół osób (w tym rodzica lub opiekuna) posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do przeprowadzenia i interpretacji danych ewaluacyjnych. Skład zespołu będzie się różnił w zależności od charakteru objawów dziecka i innych istotnych czynników.
- B) Zespół określi zakres analiz niezbędnych do przeprowadzenia oceny i przygotuje pisemne zawiadomienie dla rodzica lub opiekuna. W zawiadomieniu należy opisać potrzebne analizy dla każdej dziedziny lub wyjaśnić, dlaczego nie są one potrzebne.
- C) Okręg powinien zadbać o to, by powiadomienie o wnioskach zespołu zostało przekazane rodzicowi lub opiekunowi w ciągu 14 dni szkolnych, wraz z prośbą o zgodę rodziców na przeprowadzenie koniecznych analiz.

W przypadku stwierdzenia, że konieczna jest ocena, okręg musi ją przeprowadzić nie później niż w ciągu 60 dni szkolnych od daty podpisania przez rodzica lub opiekuna pisemnej zgody na przeprowadzenie koniecznych analiz. Jeżeli od daty wyrażenia zgody pozostało mniej niż 60 dni w roku szkolnym, ustalenie uprawnień powinno zostać dokonane, a spotkanie IEP powinno zostać zakończone przed pierwszym dniem następnego roku szkolnego.

Ocena musi być przeprowadzona przez zespół wykwalifikowanych osób i uwzględniać wkład rodzica lub opiekuna. Dziecko nie zostanie uznane za dziecko z niepełnosprawnością, jeśli brak odpowiednich instrukcji w zakresie czytania, matematyki lub ograniczona znajomość języka angielskiego zostaną uznane za czynniki determinujące.

Jeśli okręg nie przeprowadzi oceny, rodzic lub opiekun może odwołać się od tego zaniedbania w bezstronnym przesłuchaniu dot. właściwej procedury sądowej, złożyć wniosek o rozpatrzenie tego zaniedbania zgodnie ze stanowymi procedurami składania skarg lub poprosić o mediację.

Ponowna ocena

Szkoła musi przeprowadzać ponowną ocenę dziecka przynajmniej co trzy lata od pierwszej oceny, chyba że rodzic lub opiekun i szkoła uzgodnią, że ponowna ocena nie jest konieczna.

Niezależna Ocena Edukacyjna

Informacje ogólne

Po zakończeniu spotkania IEP rodzic lub opiekun otrzyma kopię formularza *Parent/Guardian Notification of Conference Recommendations* (pol. Powiadomienie rodzica lub opiekuna o zaleceniach z konferencji).

Formularz ten przedstawia opcje rozważane przez zespół i informuje o prawie do uzyskania niezależnej oceny edukacyjnej (IEE), jeśli rodzic lub opiekun nie zgadza się z ustaleniami.

Definicje

- *Niezależna ocena edukacyjna* oznacza ocenę przeprowadzoną przez wykwalifikowaną osobę, która została wybrana przez rodzica lub opiekuna i nie jest zatrudniona przez okręg szkolny.
- *Koszt publiczny* oznacza, że okręg albo płaci za pełny koszt oceny, albo zapewni, że ocena zostanie przeprowadzona bez żadnych kosztów dla rodzica lub opiekuna.

Prawo rodzica do oceny na koszt publiczny

Rodzic lub opiekun ma prawo do uzyskania oceny na koszt publiczny, jeśli nie zgadza się z wynikami oceny przeprowadzonej lub uzyskanej przez okręg szkolny. Rodzic lub opiekun musi złożyć wniosek na piśmie i przedłożyć go kuratorowi okręgu szkolnego.

Po otrzymaniu wniosku, okręg musi albo:

- Przychylić się do wniosku i zapewnić IEE na koszt publiczny, lub
- Zainicjować bezstronne przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej w ciągu pięciu dni od złożenia pisemnego wniosku, aby wykazać, że ocena dokonana przez okręg była właściwa.

Okręg szkolny może zapytać, dlaczego rodzic lub opiekun nie zgadza się na ocenę, ale nie może bezzasadnie opóźniać lub odmawiać oceny, wymagając od rodzica lub opiekuna wyjaśnienia, dlaczego się nie zgadza.

Jeśli okręg zgodzi się zapłacić za IEE, musi na życzenie rodzica lub opiekuna udzielić mu informacji o tym, gdzie można uzyskać niezależną ocenę edukacyjną. W każdym przypadku, gdy IEE jest dokonywana na koszt publiczny, kryteria, na podstawie których uzyskuje się ocenę, w tym miejsce oceny i kwalifikacje egzaminatora, muszą być takie same jak kryteria, które okręg stosuje, gdy inicjuje ocenę.

Jeśli okręg zainicjuje przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej, a funkcjonariusz ds. przesłuchań zleci przeprowadzenie oceny, koszt oceny musi być pokryty ze środków publicznych. Jeżeli w ostatecznej decyzji funkcjonariusz ds. przesłuchań stwierdzi, że ocena przeprowadzona przez okręg jest odpowiednia, rodzic lub opiekun nadal ma prawo do IEE, ale na własny koszt.

Jeśli rodzic lub opiekun uzyska IEE na koszt publiczny lub podzieli się z okręgiem oceną uzyskaną na koszt prywatny, wyniki tej oceny muszą być uwzględnione przez instytucję publiczną, jeśli spełniają kryteria agencji, w każdej decyzji podjętej w odniesieniu do zapewnienia dziecku FAPE.

Rodzic lub opiekun może również przedstawić IEE jako dowód podczas przesłuchania w ramach właściwej procedury sądowej.

W ciągu 10 dni od otrzymania raportu z badania IEE przeprowadzonego na koszt publiczny lub prywatny, okręg powinien dostarczyć pisemne zawiadomienie z podaniem daty spotkania zespołu IEP w celu rozpatrzenia wyników.

WYMAGANIA DOTYCZĄCE JEDNOSTRONNEGO PRZYDZIELANIA DZIECI DO SZKÓŁ PRYWATNYCH PRZEZ RODZICÓW

W tej części opisano prawa dziecka w przypadku dobrowolnego umieszczenia go przez rodzica lub opiekuna w prywatnej (w tym religijnej) szkole/placówce.

Omówienie

Wszystkie dzieci z niepełnosprawnościami mieszkające na terenie stanu, które wymagają kształcenia specjalnego i usług pokrewnych, w tym dzieci uczęszczające do szkół prywatnych, muszą zostać zlokalizowane, zidentyfikowane i ocenione. Za ten proces pod nazwą Child Find (pol. poszukiwanie dziecka)

odpowiedzialny jest okręg szkolnictwa publicznego, w którym znajduje się szkoła prywatna lub domowa dziecka. Jeśli dziecko zostanie uznane za kwalifikujące się do kształcenia specjalnego, Child Find obejmuje prawo do ponownej oceny, która musi odbywać się raz na trzy lata. Prawa opisane w niniejszym dokumencie, dotyczące identyfikacji i oceny, obowiązują nawet wtedy, gdy dziecko zostanie umieszczone w szkole/placówce prywatnej.

Jeśli jednak rodzic lub opiekun zdecyduje się na umieszczenie dziecka z niepełnosprawnością w szkole prywatnej, nie ma ono prawa do korzystania z edukacji specjalnej lub usług pokrewnych, które otrzymałoby, gdyby było zapisane do szkoły publicznej. Niektóre usługi edukacji specjalnej mogą być dostępne dla dziecka w czasie, gdy jest ono zapisane do szkoły prywatnej, ale ich rodzaj i ilość będą ograniczone przez decyzję szkoły publicznej, przy której znajduje się szkoła prywatna, dotyczącą obsługi uczniów szkół prywatnych. Decyzja szkoły podejmowana jest po konsultacji z przedstawicielami szkół prywatnych oraz reprezentatywną grupą rodziców dzieci z niepełnosprawnościami uczęszczających do szkoły prywatnej. Szkoła decyduje o sposobie wykorzystania ograniczonych funduszy federalnych, które są przeznaczone na usługi dla szkół prywatnych. Jeśli szkoła publiczna zdecyduje się zapewnić jakikolwiek rodzaj usług dziecku, musi zostać opracowany i wdrożony plan usług.

Plan usług

Plan usług musi zawierać informacje o tym, „jak, gdzie i przez kogo” będą świadczone usługi edukacji specjalnej i usługi pokrewne dla dziecka. Plan usług musi odzwierciedlać jedynie usługi oferowane dziecku z niepełnosprawnością, umieszczonemu w szkole prywatnej przez rodziców lub opiekunów i wyznaczonemu do otrzymania usług, a także, w odpowiednim zakresie, musi spełniać wymagania dotyczące zawartości IEP zawarte w IDEA. Ponieważ uczniowie z niepełnosprawnościami, którzy są uprawnieni do FAPE, muszą otrzymać pełen zakres usług w ramach Części B, ich IEP będą zazwyczaj bardziej wszechstronne niż bardziej ograniczone plany usług opracowane i wdrożone dla tych dzieci z niepełnosprawnościami, umieszczonych w prywatnej szkole przez rodziców lub opiekunów i wyznaczonych do otrzymywania usług z Lokalnej Agencji Edukacyjnej (LEA). Wymóg, aby plan usług spełniał wymagania IEP, w odpowiednim zakresie, zapewni, że usługi faktycznie świadczone dziecku z niepełnosprawnością umieszczonemu w szkole prywatnej przez rodziców lub opiekunów będą w sposób znaczący odpowiadać indywidualnym potrzebom dziecka.

Zwrot kosztów za umieszczenie dziecka w szkole prywatnej

W przypadku zapisania dziecka do prywatnej szkoły podstawowej lub średniej z powodu przekonania, że szkoła publiczna nie zapewnia mu odpowiednich warunków nauki (FAPE), mogą mieć zastosowanie następujące przepisy:

- Sąd lub funkcjonariusz ds. przesłuchań może zażądać od okręgu zwrotu kosztów takiego zapisu, jeśli okaże się, że okręg nie udostępnił FAPE w odpowiednim czasie przed takim zapisem.

Kwota zwrotu przyznana przez funkcjonariusza ds. przesłuchań może zostać zmniejszona lub odrzucona:

- Jeśli na ostatnim spotkaniu IEP przed usunięciem dziecka ze szkoły publicznej rodzic lub opiekun nie poinformował zespołu IEP, że odrzuca placówkę zaproponowaną przez okręg, w tym nie wyraził swoich obaw i zamiaru zapisania dziecka do szkoły lub placówki niepublicznej;
- Jeśli na 10 dni roboczych (włączając w to wszelkie święta przypadające w dzień roboczy) przed usunięciem ucznia ze szkoły publicznej, rodzic lub opiekun nie przekazał do okręgu informacji, o których mowa powyżej;
- Jeśli przed usunięciem dziecka ze szkoły publicznej, okręg szkolny poinformował rodzica lub opiekuna o zamiarze przeprowadzenia oceny dziecka, ale rodzic lub opiekun nie wyraził zgody na przeprowadzenie takiej oceny; lub
- W przypadku sądowego stwierdzenia bezzasadności działań podjętych przez rodziców lub opiekunów.

Koszt zwrotu kosztów **nie** może być zmniejszony lub odrzucony z powodu braku takiego powiadomienia, jeśli:

- Rodzic/opiekun nie potrafi czytać i pisać w języku angielskim;
- Zastosowanie się do wymagań dotyczących zawiadomienia prawdopodobnie spowodowałoby fizyczną lub poważną emocjonalną szkodę dla dziecka;
- Szkoła uniemożliwiła rodzicowi lub opiekunowi dostarczenie takiego zawiadomienia; lub
- Rodzic lub opiekun nie został poinformowany o wyżej wymienionych wymogach.

DYSCYPLINOWANIE UCZNIÓW Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

Jeśli zachowanie dziecka utrudnia mu naukę lub naukę innych, podczas opracowywania IEP, należy wziąć pod uwagę strategie obejmujące interwencje i wsparcie pozytywnych zachowań. Jeśli dziecko naruszy kodeks postępowania ucznia, personel szkoły może usunąć je z aktualnej placówki.

Definicja zawieszzeń

Jeśli rodzic lub opiekun jest proszony o przybycie do szkoły i odebranie ucznia z powodu wykroczenia dyscyplinarnego, zgodnie z przepisami jest to traktowane jako „zawieszenie”. **Zawieszenie lub wydalenie może obejmować zawieszenie lub wydalenie ze szkoły i wszystkich zajęć szkolnych oraz zakaz przebywania na terenie szkoły.**

Krótkoterminowe usunięcie ze szkoły (mniej niż 10 dni szkolnych w ciągu roku szkolnego)

Jeżeli dziecko naruszy kodeks postępowania ucznia, personel szkoły może usunąć je z aktualnej placówki na 10 lub mniej dni w roku szkolnym. Okręg szkolny nie jest zobowiązany do zapewnienia usług edukacyjnych podczas takiego usunięcia, chyba że usługi te są zapewnione uczniom bez niepełnosprawności w podobnych okolicznościach.

Usunięcie na dłuższy czas (łącznie na 10 lub więcej dni w ciągu roku szkolnego)

Usunięcie dziecka z niepełnosprawnością z aktualnego miejsca edukacji jest **zmianą placówki**, jeśli:

- 1) Usunięcie trwa dłużej niż 10 kolejnych dni szkolnych; **lub**
- 2) Dziecko zostało poddane serii usunięć, które stanowią schemat, ponieważ:
  - a) Seria usunięć trwa łącznie ponad 10 dni szkolnych w roku szkolnym;
  - b) Zachowanie dziecka jest w znacznym stopniu podobne do jego zachowania w poprzednich przypadkach, które spowodowały serię usunięć; oraz
  - c) Dodatkowych czynników, takich jak czas trwania każdego usunięcia, całkowity czas, na jaki dziecko zostało usunięte, oraz bliskość czasowa usunięć.

To, czy seria usunięć powoduje zmianę umieszczenia dziecka w placówce, jest ustalane indywidualnie dla każdego przypadku przez okręg szkolny i, jeśli zostanie zakwestionowane, podlega weryfikacji w ramach właściwej procedury sądowej i postępowania sądowego.

Jeśli łączna liczba usunięć dyscyplinarnych przekroczy 10 dni szkolnych, okręg szkolny musi kontynuować świadczenie usług edukacyjnych. Personel szkoły, w porozumieniu z co najmniej jednym nauczycielem dziecka, musi określić, w jakim zakresie usługi są potrzebne, aby umożliwić dziecku dalsze uczestnictwo w programie nauczania ogólnego - choć w innym otoczeniu - oraz postęp w osiąganiu celów określonych w IEP w czasie usunięcia.

Usunięcia dyscyplinarne przekraczające łącznie 10 dni szkolnych w ciągu roku szkolnego mogą zostać uznane przez władze szkolne za zmianę placówki. W takim przypadku, władze szkolne muszą powiadomić ucznia o swojej decyzji i dostarczyć mu kopię proceduralnych zabezpieczeń w tym samym dniu, w którym podjęto decyzję o usunięciu. Personel szkoły, w porozumieniu z co najmniej jednym nauczycielem dziecka, musi ustalić, w jakim zakresie potrzebne są usługi w okresie usunięcia dziecka. Dziecko powinno otrzymać funkcjonalną ocenę zachowania oraz interwencję behawioralną i modyfikacje, które mają na celu rozwiązanie problemu niewłaściwego zachowania, tak aby nie powtórzyło się ono ponownie. Dodatkowo, spotkanie IEP musi zostać zwołane tak szybko, jak to możliwe, ale nie później niż 10 dni szkolnych po podjęciu decyzji o

usunięciu, w celu weryfikacji przejawów niepełnosprawności (ang. manifestation determination review - MDR).

Weryfikacja przejawów niepełnosprawności

Podczas przeprowadzania MDR zespół IEP powinien wziąć pod uwagę wszystkie istotne informacje zawarte w aktach dziecka, w tym IEP dziecka, obserwacje personelu oraz wszelkie istotne informacje dostarczone przez rodzica lub opiekuna. Zespół IEP ustala:

- Czy zachowanie było spowodowane lub miało bezpośredni i istotny związek z niepełnosprawnością dziecka, lub
- Czy zachowanie było bezpośrednim skutkiem niewdrożenia przez okręg szkolny IEP dziecka.

Jeśli zespół stwierdzi, że którekolwiek z powyższych stwierdzeń ma zastosowanie, wówczas zachowanie dziecka musi być uznane za przejaw jego niepełnosprawności.

Okręg jest zobowiązany do weryfikacji planu interwencji behawioralnej ucznia lub, jeśli plan interwencji behawioralnej nie został jeszcze opracowany, do jego opracowania.

A. Przejaw niepełnosprawności

Po stwierdzeniu, że zachowanie było przejawem niepełnosprawności dziecka, zespół IEP powinien:

- Przeprowadzić funkcjonalną ocenę zachowania i wdrożyć Plan Interwencji Behawioralnej (BIP), pod warunkiem, że okręg szkolny nie przeprowadził takiej oceny przed stwierdzeniem zachowania, które spowodowało zmianę miejsca pobytu;
- W sytuacji, gdy BIP został wdrożony, zweryfikować go i/lub zmodyfikować, jeśli jest to konieczne, aby rozwiązać problem zachowania; oraz
- Przywrócić dziecko do placówki, z której zostało usunięte, chyba że rodzic lub opiekun i okręg szkolny wyrażą zgodę na zmianę placówki, z wyjątkiem sytuacji, gdy uczeń został przeniesiony do tymczasowej alternatywnej placówki edukacyjnej przez narkotyki, broń i/lub poważne uszkodzenie ciała. (Więcej informacji na temat tymczasowego alternatywnego środowiska edukacyjnego [IAES] znajduje się na następnej stronie).

B. Nie jest przejawem niepełnosprawności

Jeśli zostanie stwierdzone, że zachowanie dziecka nie było związane z jego niepełnosprawnością, odpowiednie procedury dyscyplinarne mogą zostać zastosowane w taki sam sposób, jak w przypadku uczniów bez niepełnosprawności — **z wyjątkiem** tego, że uczniowie z niepełnosprawnościami muszą nadal otrzymywać FAPE, jeśli zostaną usunięci na więcej niż 10 dni szkolnych w danym roku szkolnym.

Jeśli okręg lokalny rozpocznie odpowiednie procedury dyscyplinarne, które odnoszą się do wszystkich uczniów, okręg musi zapewnić, że dokumentacja dotycząca kształcenia specjalnego i postępowania dyscyplinarnego wobec dziecka zostanie przekazana do rozpatrzenia przez osobę(y) podejmującą(e) ostateczną decyzję w tej sprawie.

Przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej w trybie przyspieszonym

Jeżeli rodzic lub opiekun nie zgadza się z jakąkolwiek decyzją dotyczącą umieszczenia dziecka w placówce dyscyplinarnej lub z MDR, ma prawo do złożenia wniosku o przyspieszone przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej. Lokalny okręg lub ISBE ma obowiązek zorganizować przyspieszone przesłuchanie, jeśli rodzic lub opiekun złoży pisemną prośbę.

Ponadto, jeżeli okręg szkolny uważa, że pozostawienie dziecka w obecnym miejscu niesie ze sobą wysokie prawdopodobieństwo spowodowania obrażeń u dziecka lub innych osób, szkoła może wystąpić o przyspieszone przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej w celu zmiany miejsca umieszczenia

dziecka na IAES. Funkcjonariusz ds. przesłuchań może nakazać zmianę placówki, nawet jeśli zachowanie dziecka jest przejawem jego niepełnosprawności.

Przesłuchanie w trybie przyspieszonym musi odbyć się w ciągu 20 dni szkolnych od daty złożenia wniosku o przesłuchanie i musi zakończyć się decyzją w ciągu 10 dni szkolnych po przesłuchaniu.

Tymczasowa alternatywna placówka edukacyjna

IAES to inne miejsce, w którym usługi edukacyjne są świadczone przez określony czas z powodów dyscyplinarnych. To miejsce zostanie określone przez zespół IEP i musi być wybrane tak, aby umożliwić dziecku kontynuację postępów w realizacji ogólnego programu nauczania, choć w innym miejscu, oraz aby nadal otrzymywało te usługi i dostosowania, w tym te opisane w aktualnym IEP, które umożliwią mu osiągnięcie celów IEP. Alternatywne otoczenie musi również obejmować usługi i zmiany, aby sprostać zachowanie, które doprowadziło do usunięcia dziecka.

Personel szkoły może usunąć dziecko z jego/jej obecnej placówki edukacyjnej do IAES bez zgody rodzica lub opiekuna, jeżeli:

- Przynosi broń do szkoły lub na zajęcia szkolne;
- Świadomie posiada lub używa nielegalnych narkotyków, sprzedaje lub zachęca do sprzedaży substancji kontrolowanych podczas pobytu w szkole lub na imprezach szkolnych; i/lub
- Dokonało poważnych obrażeń ciała u innej osoby podczas pobytu w szkole lub na terenie szkoły.

Usunięcie do IAES nie może być dłuższe niż 45 dni szkolnych bez względu na to, czy zachowanie jest uznane za przejaw jego niepełnosprawności.

Jeśli rodzic lub opiekun nie zgadza się z decyzją i wnioskuje o przyspieszone przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej w celu zakwestionowania decyzji, dziecko pozostanie w tymczasowym, alternatywnym środowisku edukacyjnym w czasie trwania przesłuchania, chyba że rodzic lub opiekun i okręg szkolny uzgodnią inaczej lub do upływu 45 dni szkolnych. Okręg szkolny może starać się o kolejne przyspieszone przesłuchania i umieszczenie dziecka w innym miejscu, jeśli po upływie pierwszego 45-dniowego terminu okręg szkolny uzna, że dziecko jest nadal niebezpieczne.

Ochrona uczniów, którzy nie są jeszcze uprawnieni do edukacji specjalnej i pokrewnych usług

Jeśli dziecko nie zostało uznane za uprawnione do edukacji specjalnej, ale okręg ma świadomość, że dziecko posiada niepełnosprawność, zanim dojdzie do zachowania, za które podejmowane jest postępowanie dyscyplinarne, rodzic lub opiekun może skorzystać z tych samych środków ochrony dyscyplinarnej, jakie przysługują uczniowi z niepełnosprawnością.

Uznaje się, że okręg szkolny posiada wiedzę o niepełnosprawności, jeśli:

- Rodzic lub opiekun wyraził pisemnie obawy, że jego dziecko potrzebuje specjalnej edukacji i związanych z nią usług;
- Zachowanie lub osiągnięcia szkolne dziecka wskazują na potrzebę specjalnej edukacji;
- Rodzic lub opiekun poprosił o ocenę w celu ustalenia, czy dziecko potrzebuje specjalnej edukacji; lub
- Jeden z nauczycieli dziecka lub innych pracowników okręgu złożył wniosek o specjalną edukację do dyrektora ds. specjalnej edukacji lub innego odpowiedniego personelu okręgu.

Uznaje się, że okręg szkolny nie posiada wiedzy o niepełnosprawności, jeśli:

- Rodzic lub opiekun nie wyraził zgody na ocenę dziecka;
- Rodzic lub opiekun odmówił świadczenia usług;
- Została przeprowadzona ocena i stwierdzono, że dziecko nie posiada niepełnosprawności; lub
- Zostało ustalone, że ocena nie jest potrzebna, a rodzic lub opiekun został o tym poinformowany na piśmie.

Jeśli przed podjęciem działań dyscyplinarnych wobec ucznia, okręg lokalny nie miał wiedzy, że uczeń jest uczniem z niepełnosprawnością, może on być poddany takim samym procedurom dyscyplinarnym, jakie stosuje się wobec uczniów bez niepełnosprawności, którzy dopuścili się porównywalnych zachowań.

Wniosek o ocenę w okresie, w którym uczeń jest poddawany procedurom dyscyplinarnym, musi być przeprowadzony w trybie przyspieszonym. Jednakże uczeń musi pozostać w placówce edukacyjnej ustalonej przez władze szkolne do czasu uzyskania wyników oceny. Jeśli na podstawie oceny uczeń zostanie uznany za ucznia z niepełnosprawnością, okręg lokalny musi zapewnić mu odpowiednią edukację specjalną i usługi pokrewne.

Odesłanie do organów ścigania i władz sądowych oraz podjęcie przez nie działań

Okręgom lokalnym lub innym agencjom nie zabrania się zgłaszania przestępstw popełnionych przez ucznia z niepełnosprawnością odpowiednim władzom. Ponadto stanowe organy ścigania i władze sądowe nie są pozbawione możliwości wykonywania swoich obowiązków w zakresie stosowania prawa federalnego i stanowego do przestępstw popełnionych przez ucznia z niepełnosprawnością.

Okręgi lokalne lub inne agencje zgłaszające przestępstwo popełnione przez ucznia z niepełnosprawnością muszą zapewnić, że kopie dokumentacji dotyczącej kształcenia specjalnego i dyscyplinarnego ucznia zostaną przekazane odpowiednim władzom do rozpatrzenia.

ROZSTRZYGANIE SKARG

Zastrzeżenia dotyczące wszelkich spraw związanych z identyfikacją, oceną lub umieszczeniem ucznia w placówce edukacyjnej lub zapewnieniem mu FAPE należy kierować do lokalnego okręgu szkolnego.

Można złożyć podpisaną, pisemną skargę do ISBE, twierdząc, że prawa dziecka lub kilku dzieci z niepełnosprawnościami zostały naruszone. W formalnej skardze należy zawrzeć następujące informacje:

- Oświadczenie, w którym stwierdza się, że odpowiedzialny podmiot publiczny dopuścił się naruszenia wymogów edukacji specjalnej;
- Fakty, na których opiera się skarga;
- Imiona i nazwiska oraz adresy uczniów i szkół, do których uczęszczają;
- Podpis i informacje kontaktowe osoby składającej skargę;
- Opis charakteru problemu, w tym fakty związane z problemem; oraz
- Proponowane rozwiązanie problemu, w zakresie, w jakim jest ono znane.

W skardze należy stwierdzić, że do naruszenia doszło nie wcześniej niż rok przed datą otrzymania skargi. W ciągu 60 dni od otrzymania skargi spełniającej wyżej wymienione wymogi, ISBE:

- Przeprowadzi niezależne dochodzenie na miejscu, jeżeli ISBE uzna to za konieczne. Daje możliwość przedstawienia dodatkowych informacji dotyczących zarzutów.
- Zażąda od podmiotu publicznego, którego dotyczy skarga, przedstawienia pisemnej odpowiedzi na skargę. Podmiot publiczny przedkłada swoją odpowiedź i wszelką inną dokumentację, w tym dokumentację dotyczącą działań naprawczych, do ISBE i do rodzica lub opiekuna, osoby fizycznej lub organizacji składającej skargę, nie później niż w ciągu 45 dni od daty otrzymania skargi przez naszą agencję.
- Zapewnienie podmiotowi publicznemu, w trakcie procesu składania skargi, możliwości przedstawienia propozycji rozwiązania skargi i/lub propozycji zaangażowania się w mediacje lub alternatywne sposoby rozwiązywania sporów.
- Rozpatrzenie wszystkich istotnych informacji i podjęcie decyzji o tym, czy podmiot publiczny naruszył wymagania dotyczące edukacji specjalnej.
- Wydanie pisemnej decyzji, która odnosi się do każdego zarzutu i zawiera ustalenia faktyczne i wnioski, uzasadnienie decyzji ISBE oraz nakazy podjęcia działań naprawczych.

Działania te zostaną podjęte w ciągu 60 dni, chyba że termin ten zostanie przedłużony w wyjątkowych okolicznościach lub jeśli rodzic lub opiekun oraz okręg zastosują inną metodę rozwiązywania sporów, np. mediację.

Jeśli skarga dotyczy jednej lub więcej kwestii, które są również przedmiotem przesłuchania w ramach właściwej procedury sądowej, te części skargi zostaną wstrzymane do czasu zakończenia przesłuchania. Ponadto, jeśli dana kwestia została wcześniej rozstrzygnięta podczas przesłuchania w ramach właściwej procedury sądowej z udziałem tych samych stron, decyzja podjęta podczas przesłuchania będzie wiążąca i kwestia ta nie będzie rozpatrywana w ramach procesu składania skargi.

Dalsze informacje na temat procesów rozwiązywania sporów i zasobów można znaleźć na stronie internetowej ISBE pod następującym adresem: <https://www.isbe.net/Pages/Special-Education-Effective-Dispute-Resolution.aspx>

MEDIACJA

Usługi mediacyjne w stanie Illinois zostały zaprojektowane jako sposób rozwiązywania sporów dotyczących adekwatności edukacji specjalnej i związanych z nią usług dla dzieci. Rodzic lub opiekun może wnioskować o mediację bez względu na to, czy toczy się przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej, czy nie, ale mediacja nie może być wykorzystana do opóźnienia lub odmowy przeprowadzenia przesłuchania w ramach właściwej procedury sądowej. Zarówno rodzic lub opiekun, jak i okręg szkolny muszą *dobrowolnie* zgodzić się na udział w procesie mediacji. Usługa ta jest administrowana i nadzorowana przez ISBE i jest świadczona bez żadnych kosztów ani dla ucznia, ani dla okręgu szkolnego.

Mediacja zostanie przeprowadzona przez wykwalifikowanego i bezstronnego mediatora, który został przeszkolony w zakresie skutecznych technik mediacyjnych i posiada wiedzę na temat prawa i przepisów związanych ze świadczeniem usług w zakresie edukacji specjalnej i usług pokrewnych. Mediator jest bezstronną osobą trzecią i nie ma uprawnień do wymuszania jakichkolwiek działań na którejkolwiek ze stron.

Liczba uczestników jest generalnie ograniczona do trzech osób na stronę. Rodzic lub opiekun może przyprowadzić ze sobą adwokata, obrońcę, tłumacza oraz inne istotne osoby. Wszystkie rozmowy prowadzone w trakcie procesu mediacji są poufne i nie mogą być wykorzystane jako dowód *w jakimkolwiek późniejszym przesłuchaniu w ramach właściwej procedury sądowej lub postępowaniu cywilnym*.

W trakcie mediacji rodzic lub opiekun nie zostanie poproszony o porzucenie podstawowych przekonań na temat możliwości dziecka; zostanie raczej poproszony o (a) rozważenie alternatywnych rozwiązań, które mogłyby zostać włączone do programu dla dziecka, (b) wysłuchanie obaw wyrażonych przez drugą stronę oraz (c) realistyczne podejście do możliwości dziecka oraz zobowiązań i zasobów okręgu lokalnego.

Jeśli rodzic lub opiekun rozwiąże spór w procesie mediacji, zostanie spisana umowa, którą podpiszą zarówno rodzic lub opiekun, jak i przedstawiciel okręgu szkolnego, który jest upoważniony do związania się taką umową. Umowy mediacyjne są prawnie wiążące i egzekwowane w każdym sądzie stanowym o właściwej jurysdykcji lub w sądzie okręgowym Stanów Zjednoczonych.

Wniosek o mediację złożony przez rodzica lub opiekuna, który kwestionuje propozycję okręgu dotyczącą zmiany miejsca edukacji dla dziecka, powołuje się na przepis „stay-put” (pozostawić w tym samym miejscu). Miejscem „stay-put” jest ostatnie uzgodnione miejsce pomiędzy stronami. W przypadku, gdy jedna ze stron odmówi skorzystania z mediacji, rodzic lub opiekun (lub uczeń, jeśli ma 18 lat lub więcej, lub jest wyemancypowany) ma 10 dni od daty odmowy na złożenie wniosku o przeprowadzenie przesłuchania w ramach właściwej procedury sądowej w celu kontynuowania pobytu w placówce „stay-put”. Jeśli mediacje nie doprowadzą do rozwiązania sporu między stronami, rodzic lub opiekun (lub uczeń, jeśli ma 18 lat lub więcej bądź jest wyemancypowany) ma 10 dni od zakończenia mediacji na złożenie wniosku o przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej w celu dalszego powoływania się na przepis „stay-put”.

Starania podjęte w celu mediacji nie będą mogły być wykorzystane jako dowód w późniejszym postępowaniu administracyjnym lub cywilnym, z wyjątkiem odnotowania faktu przeprowadzenia mediacji oraz warunków pisemnego porozumienia, które zostało zawarte w wyniku mediacji. Mediator nie może być powołany na świadka w *żadnym późniejszym postępowaniu administracyjnym lub cywilnym*.

Osoby, które chcą złożyć wniosek o mediację lub dowiedzieć się więcej o systemie mediacji, powinny skontaktować się z Departamentem Edukacji Specjalnej ISBE pod numerem (217) 782-5589 lub bezpłatnie dla rodziców lub opiekunów pod numerem (866) 262-6663.

Dalsze informacje na temat procesów rozwiązywania sporów i zasobów można znaleźć na stronie internetowej ISBE pod następującym adresem: <https://www.isbe.net/Pages/Special-Education-Effective-Dispute-Resolution.aspx>

PRZESŁUCHANIE W RAMACH WŁAŚCIWEJ PROCEDURY SĄDOWEJ

Składanie wniosków o przeprowadzenie przesłuchania w ramach właściwej procedury sądowej

Oprócz mediacji i stanowych procedur składania skarg, rodzic lub opiekun ma również prawo do złożenia wniosku o bezstronne przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej. Przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej jest procesem prawnym, w którym funkcjonariusz ds. przesłuchań zbiera dowody i wysłuchuje zeznań zarówno rodzica lub opiekuna, jak i władz okręgu szkolnego w celu podjęcia prawnie wiążącej decyzji. Rodzic lub opiekun może zainicjować przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej dotyczące propozycji lub odmowy okręgu w sprawie rozpoczęcia lub zmiany identyfikacji, oceny lub umieszczenia ucznia w placówce edukacyjnej lub zapewnienia przez okręg FAPE. Wniosek o przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej musi dotyczyć spraw, które miały miejsce w ciągu ostatnich dwóch lat lub w ciągu dwóch lat od dnia, w którym rodzic lub opiekun powinien był dowiedzieć się o działaniach okręgu dotyczących umieszczenia dziecka w placówce. Rodzic lub opiekun może poprosić, aby okręg szkolny dostarczył listę bezpłatnych lub tanich usług prawnych i innych usług dostępnych lokalnie, które pomogą mu w rozpoczęciu bezstronnego przesłuchania w ramach właściwej procedury sądowej.

Wniosek o przesłuchanie musi być złożony na piśmie do kuratora okręgu, w którym mieszkają rodzice lub opiekunowie i ich dziecko, i musi zawierać następujące informacje:

- Imię i nazwisko oraz adres ucznia;
- Nazwę szkoły, do której uczęszcza dziecko;
- Opis charakteru problemu, na który składa się zażalenie, dotyczącego proponowanego rozpoczęcia lub zmiany, łącznie z faktami związanymi z tym problemem; oraz
- Proponowane rozwiązanie problemu w zakresie znanym i dostępnym w danym momencie.

W ciągu pięciu dni szkolnych od otrzymania wniosku o przesłuchanie, okręg skontaktuje się z ISBE listem poleconym z prośbą o wyznaczenie bezstronnego funkcjonariusza ds. przesłuchań w ramach właściwej procedury sądowej. Wzór formularza wniosku o przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej zostanie udostępniony na żądanie.

W ciągu pięciu dni kalendarzowych od złożenia wniosku o przesłuchanie w okręgu, rodzic lub opiekun ma prawo do złożenia poprawionego wniosku o przesłuchanie, który może obejmować kwestie, które nie zostały poruszone w pierwotnym wniosku o przesłuchanie. Po upływie pięciu dni kalendarzowych rodzic lub opiekun może złożyć poprawiony wniosek o przesłuchanie tylko za zgodą okręgu lub z upoważnienia funkcjonariusza ds. przesłuchań. Jeśli rodzic lub opiekun złoży poprawiony wniosek o przesłuchanie, który porusza kwestie inne niż te zawarte w pierwotnym wniosku o przesłuchanie, będzie musiał od nowa rozpocząć wszystkie harmonogramy przesłuchań i potencjalnie odbyć nowe sesje rozwiązywania problemów i wstępnych konsultacji. (Patrz niżej).

Spotkania w sprawie rozwiązania sporu

Przed bezstronnym przesłuchaniem w ramach właściwej procedury sądowej okręg zwoła spotkanie z uczniem i odpowiednimi członkami zespołu IEP, którzy mają wiedzę na temat faktów wskazanych we wniosku o przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej. Celem spotkania w sprawie rozwiązania sporu jest omówienie wniosku o przesłuchanie i faktów, które stanowią podstawę wniosku, tak aby okręg szkolny miał możliwość rozwiązania sporu.

Spotkanie w sprawie rozwiązania sporu powinno:

- Zostać przeprowadzone w ciągu 15 dni od otrzymania zawiadomienia od okręgu o wniosku o przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej;
- Odbyc się z udziałem przedstawiciela okręgu, który ma prawo do podejmowania decyzji;
- Nie obejmować adwokata okręgu, chyba że rodzicowi lub opiekunowi również towarzyszy adwokat;
- Umożliwić rodzicowi lub opiekunowi przedyskutowanie wniosku o przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej.

Rodzic lub opiekun i okręg mogą wspólnie uzgodnić na piśmie, że rezygnują ze spotkania w sprawie rozwiązania sporu lub pisemnie zgodzić się na zastosowanie procesu mediacji, jak opisano wcześniej. Należy pamiętać, że można skorzystać z mediacji w późniejszym terminie, jeśli sesja rozwiązania sporu nie przyniesie rezultatów.

Jeśli zostanie osiągnięte porozumienie, strony muszą zawrzeć prawnie wiążącą umowę, która zostanie podpisana zarówno przez rodzica lub opiekuna, jak i przedstawiciela okręgu, który jest uprawniony do zaciągania zobowiązań w imieniu okręgu. Podpisane porozumienie jest zazwyczaj egzekwowalne w każdym stanowym sądzie właściwym lub w sądzie okręgowym Stanów Zjednoczonych. Jednakże każda ze stron może unieważnić takie porozumienie w ciągu trzech dni roboczych od podpisania porozumienia poprzez dostarczenie drugiej stronie pisemnego powiadomienia o zamiarze unieważnienia porozumienia.

Jeśli okręg szkolny nie rozpatrzy wniosku o przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej w sposób zadowalający dla rodzica lub opiekuna w ciągu 30 dni od otrzymania wniosku, przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej będzie kontynuowane. Terminy przesłuchań w ramach właściwych procedur sądowych rozpoczynają się wraz z upływem 30-dniowego okresu.

Nieuczestniczenie przez rodzica lub opiekuna w spotkaniu w sprawie rozwiązania sporu spowoduje opóźnienie terminów procesu rozwiązania sporu i przesłuchania w ramach właściwej procedury sądowej do czasu jego odbycia, chyba że rodzic lub opiekun oraz okręg szkolny wspólnie zgodzili się na odstąpienie od spotkania w sprawie rozwiązania sporu lub zgodzili się na mediację i złożyli wniosek o przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej. W rzadkich przypadkach funkcjonariusz ds. przesłuchań może odrzucić wniosek o przesłuchanie, jeśli okaże się, że rodzic lub opiekun umyślnie utrudniał okręgowi przeprowadzenie sesji rozwiązywania sporu.

Powołanie bezstronnego funkcjonariusza ds. przesłuchań w ramach właściwych procedur sądowych

Bezstronny funkcjonariusz ds. przesłuchań w ramach właściwych procedur sądowych zostanie wyznaczony przez ISBE do przeprowadzenia przesłuchania. Funkcjonariusz ds. przesłuchań nie może być pracownikiem żadnej agencji zaangażowanej w edukację lub opiekę nad dzieckiem i nie może mieć żadnych osobistych lub zawodowych interesów, które mogłyby zakłócić obiektywizm przesłuchania.

Strona przesłuchania w ramach właściwej procedury sądowej ma prawo do jednej zmiany funkcjonariusza ds. przesłuchań. Wniosek o wyznaczenie zastępcy funkcjonariusza ds. przesłuchań musi być złożony na piśmie do ISBE w ciągu pięciu dni od otrzymania powiadomienia o wyznaczeniu funkcjonariusza ds. przesłuchań. W przypadku, gdy zarówno rodzic lub opiekun, jak i okręg złożą pisemne wnioski tego samego dnia - i gdy wpłyną one jednocześnie - ISBE uzna, że zastępstwo nastąpiło na wniosek strony, która pierwotnie wniosowała o przesłuchanie. Prawo drugiej strony do zastępstwa będzie w pełni chronione. W przypadku złożenia przez stronę przesłuchania stosownego wniosku o zastępstwo, ISBE w ciągu trzech dni wybierze i wyznaczy losowo innego funkcjonariusza ds. przesłuchań.

ISBE wyznaczy nowego funkcjonariusza ds. przesłuchań, jeżeli wyznaczony funkcjonariusz jest niedostępny lub sam się wycofa, zanim strony zostaną powiadomione o jego wyznaczeniu.

Wstępne konsultacje

Jeśli rodzic lub opiekun oraz okręg nie są w stanie osiągnąć porozumienia w procesie rozwiązywania sporu, należy przeprowadzić przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej. O ile funkcjonariusz ds. przesłuchań nie przyzna dopuszczalnego przedłużenia terminu, decyzja o przesłuchaniu musi zostać wydana w ciągu 45 dni od zakończenia opisanego wcześniej procesu sesji rozwiązywania problemów. Przed przeprowadzeniem przesłuchania funkcjonariusz ds. przesłuchań musi przeprowadzić wstępne konsultacje z udziałem stron.

W ciągu pięciu dni od otrzymania pisemnego powiadomienia od ISBE, wyznaczony funkcjonariusz ds. przesłuchań musi skontaktować się ze stronami w celu ustalenia czasu i miejsca wstępnych konsultacji. Wstępne konsultacje mogą zostać przeprowadzone telefonicznie lub osobiście, według uznania funkcjonariusza ds. przesłuchań w porozumieniu z rodzicem lub opiekunem i okręgiem. Podczas wstępnych konsultacji zarówno rodzic lub opiekun, jak i okręg, będą musieli ujawnić następujące informacje:

- 1) Kwestie, co do których uważa się, że będą sporne podczas przesłuchania;
- 2) Świadców, którzy mogą zostać powołani na przesłuchanie;
- 3) Listę dokumentów, które mogą zostać przedłożone w celu przedstawienia sprawy na przesłuchaniu.

Należy pamiętać, że jeśli podczas wstępnych konsultacji rodzic lub opiekun poruszy kwestie, które nie zostały uwzględnione we wniosku o przesłuchanie, może zostać poproszony o złożenie zmienionego wniosku o przesłuchanie oraz odbycie nowej sesji rozwiązywania sporów i wstępnych konsultacji w późniejszym terminie. Zmieniony wniosek o przesłuchanie może również spowodować opóźnienie przesłuchania. (Patrz „Wniosek o przeprowadzenie przesłuchania w ramach właściwej procedury sądowej” na stronie 13.)

Po zakończeniu konsultacji funkcjonariusz ds. przesłuchań musi sporządzić raport z konsultacji i wpisać go do protokołu przesłuchania. Raport musi zawierać, ale nie musi się ograniczać do:

- Zagadnienia, kolejność prezentacji oraz wszelkie dostosowania harmonogramu, które zostały poczynione dla stron lub świadków;
- Określenie znaczenia i istotności dokumentów lub świadków, jeśli zostały one podniesione przez stronę lub funkcjonariusza ds. przesłuchań; oraz
- Wykaz ustalonych (lub uzgodnionych) faktów omówionych podczas wstępnych konsultacji.

Prawa przysługujące przed przesłuchaniem

Rodzic lub opiekun ma prawo do:

- Obecności i doradztwa ze strony obrońcy oraz osób posiadających specjalną wiedzę na temat problemów uczniów z niepełnosprawnościami;
- Inspekcji i przeglądu wszystkich dokumentów szkolnych dotyczących ucznia oraz uzyskania kopii takich dokumentów;
- Dostępu do listy niezależnych ewaluatorów okręgu i uzyskania niezależnej ewaluacji ucznia na własny koszt;
- Uzyskania informacji co najmniej pięć dni przed przesłuchaniem o wszelkich dowodach, które mają być przedstawione;
- Zażądania obecności pracownika okręgu szkolnego na przesłuchaniu lub innej osoby, która może posiadać informacje istotne dla potrzeb, zdolności, proponowanego programu lub statusu ucznia;
- Zażądania, aby tłumacz był dostępny podczas przesłuchania;
- Utrzymania statusu umieszczenia i kwalifikacji ucznia do czasu zakończenia wszystkich postępowań administracyjnych i sądowych; oraz

- Wnioskowania o przyspieszone przesłuchanie w celu zmiany umieszczenia dziecka lub jeśli nie zgadza się z decyzją okręgu o przejawie niepełnosprawności lub przeniesieniu ucznia do tymczasowego alternatywnego środowiska edukacyjnego.

Prawa podczas przesłuchania

Rodzic lub opiekun ma prawo do:

- Uczciwego, bezstronnego i uporządkowanego przesłuchania;
- Przedstawienia dowodów, zeznań i argumentów niezbędnych do poparcia i/lub wyjaśnienia kwestii spornej;
- Zamknięcia przesłuchania dla publiczności;
- Obecności dziecka podczas przesłuchania;
- Konfrontacji i przesłuchania świadków; oraz
- Zakazania wprowadzania dowodów, które nie zostały ujawnione co najmniej pięć dni przed przesłuchaniem.

Przesłuchanie:

ISBE i funkcjonariusz ds. przesłuchań muszą zapewnić, że przesłuchanie odbędzie się w ciągu 45 dni od otrzymania wniosku o przesłuchanie, chyba że funkcjonariusz ds. przesłuchań udzieli określonego przedłużenia terminu na wniosek którejkolwiek ze stron. W ciągu 10 dni od zakończenia przesłuchania, funkcjonariusz ds. przesłuchań musi wydać pisemną decyzję, w której przedstawia kwestie sporne, ustalenia faktyczne oparte na przedstawionych dowodach i zeznaniach oraz swoje wnioski i nakazy. Funkcjonariusz ds. przesłuchań musi podjąć decyzję dotyczącą wszystkich kwestii poruszonych we wniosku o przesłuchanie (chyba że strony ustaliły je przed przesłuchaniem), jak również ogólną decyzję, czy okręg zapewni uczniowi FAPE w oparciu o fakty sprawy.

Przesłuchania w trybie przyspieszonym

Jak opisano w części „Dyscyplinowanie uczniów niepełnosprawnych” na stronie 8, przesłuchanie w trybie przyspieszonym może być wnioskowane w przypadku, gdy rodzic lub opiekun nie zgadza się z decyzją okręgu o usunięciu dziecka z obecnej placówki edukacyjnej z powodu problemów dyscyplinarnych. Przesłuchania w trybie przyspieszonym mają wiele podobieństw, ale też kilka istotnych różnic w stosunku do zwykłych przesłuchań w ramach właściwej procedury sądowej. Podstawowe różnice w stosunku do zwykłych przesłuchań w ramach właściwych procedur sądowych są następujące:

- Sesja rozwiązywania problemów musi zostać zwołana w ciągu siedmiu dni kalendarzowych od złożenia wniosku o przesłuchanie w trybie przyspieszonym;
- Przesłuchanie musi odbyć się w ciągu 20 dni szkolnych od złożenia wniosku o przesłuchanie;
- Decyzja o przesłuchaniu musi zostać podjęta w ciągu 10 dni szkolnych od zakończenia przesłuchania;
- Nie można wnioskować o zastępstwo za wyznaczonego funkcjonariusza ds. przesłuchań.

Prośba o wyjaśnienie

Po wydaniu decyzji, funkcjonariusz ds. przesłuchań zachowa jurysdykcję nad sprawą wyłącznie w celu rozpatrzenia prośby którejkolwiek ze stron o wyjaśnienie ostatecznej decyzji. Rodzic lub opiekun może poprosić o wyjaśnienie ostatecznej decyzji, składając pisemną prośbę do funkcjonariusza ds. przesłuchań w ciągu pięciu dni od otrzymania decyzji. W prośbie o wyjaśnienie należy podać fragmenty decyzji, których dotyczy prośba o wyjaśnienie. Kopię należy przesłać pocztą do wszystkich stron biorących udział w przesłuchaniu oraz do ISBE. Funkcjonariusz ds. przesłuchań musi wydać wyjaśnienie dotyczące określonej części decyzji lub odrzucić prośbę na piśmie w ciągu 10 dni od otrzymania prośby.

Odwołanie się od decyzji

Po przesłuchaniu w ramach właściwej procedury sądowej, strona niezadowolona z ostatecznego postanowienia funkcjonariusza ds. przesłuchań ma prawo do wszczęcia postępowania cywilnego. Powództwo cywilne można wnieść do dowolnego sądu stanowego o odpowiedniej jurysdykcji lub do Sądu

Okręgowego Stanów Zjednoczonych w ciągu 120 dni od wysłania stronom kopii decyzji. Procedury wnoszenia takich pozwów można uzyskać w biurze sekretarza sądu, w którym mają być one złożone.

Placówka, w której umieszczono dziecko

Podczas toczącego się przesłuchania w ramach właściwej procedury sądowej lub postępowania sądowego, dziecko musi pozostać w obecnym miejscu edukacji ze statusem uprawniającym oraz kształceniem specjalnym i związanymi z nim usługami, które były świadczone w czasie składania wniosku o przesłuchanie. Jednakże, jeśli okręg zmienił miejsce ucznia w odpowiedzi na incydent dyscyplinarny i to miejsce jest przedmiotem przyspieszonego przesłuchania, nowe miejsce zostanie utrzymane do czasu ostatecznej decyzji w przyspieszonym przesłuchaniu. (Proszę zapoznać się z częścią „Dyscyplinowanie uczniów z niepełnosprawnościami” na stronie 8).

Przyznanie honorariów adwokackich

W każdym pozwie lub postępowaniu wszczętym na podstawie IDEA sąd właściwej jurysdykcji może przyznać uzasadnione honoraria adwokackie. Są to opłaty poniesione przez adwokata rodzica lub opiekuna (nie dotyczy to nielicencjonowanego adwokata lub innego przedstawiciela niebędącego adwokatem) w związku z reprezentowaniem przez niego interesów rodzica lub opiekuna w postępowaniu dotyczącym przesłuchania w ramach właściwej procedury sądowej. Sąd może zasądzić takie opłaty:

- Rodzicowi lub opiekunowi ucznia z niepełnosprawnościami, który jest stroną wygrywającą;
- Agencji Edukacji Stanowej (SEA) lub okręgowi przeciwko pełnomocnikowi rodzica lub opiekuna, który złożył skargę lub złożył pozew, który jest niepoważny, nieuzasadniony lub pozbawiony podstaw;
- SEA lub okręgowi, który wygrał sprawę przeciwko pełnomocnikowi rodzica lub opiekuna, albo przeciwko rodzicowi lub opiekunowi, jeśli skarga rodzica lub opiekuna, albo późniejsza sprawa została złożona w niewłaściwym celu, takim jak nękanie, spowodowanie niepotrzebnej zwłoki lub niepotrzebne zwiększenie kosztów postępowania sądowego.

Przyznane honoraria będą oparte na stawkach obowiązujących w społeczności, w której powstała sprawa lub postępowanie, za rodzaj i jakość świadczonych usług. Sąd może obniżyć honorarium adwokata w oparciu o szereg czynników, w tym nieuzasadnione stawki, niepotrzebnie przedłużające się postępowanie lub istnienie ugody między stronami. Zachęcamy do omówienia tych kwestii ze swoim adwokatem.

Dalsze informacje na temat procesów rozwiązywania sporów i zasobów można znaleźć na stronie internetowej ISBE pod następującym adresem: <https://www.isbe.net/Pages/Special-Education-Effective-Dispute-Resolution.aspx>

EDUKACYJNI RODZICE ZASTĘPCZY

Po przyjęciu ucznia do szkoły, okręg szkolny musi podjąć uzasadnione próby skontaktowania się z rodzicami dziecka, które zostało skierowane do specjalnej edukacji lub potrzebuje specjalnej edukacji i powiązanych usług. Jeśli nie można zidentyfikować lub zlokalizować rodzica lub jeśli dziecko jest podopiecznym stanu zamieszkującym w placówce opiekuńczej, a placówka opiekuńcza jeszcze tego nie uczyniła, przedstawiciel placówki składa do ISBE wniosek o wyznaczenie rodzica zastępczego w celu zapewnienia ochrony praw edukacyjnych dziecka. Jeśli dziecko jest podopiecznym stanu, rodzic zastępczy może zostać wyznaczony przez sędziego nadzorującego opiekę nad dzieckiem. W przypadku ucznia bezdomnego bez opieki, okręg wyznaczy rodzica zastępczego.

Dziecko przebywające w rodzinie zastępczej lub u krewnego opiekuna nie wymaga już wyznaczenia edukacyjnego rodzica zastępczego. Rodzic zastępczy lub krewny opiekun będzie reprezentował potrzeby edukacyjne każdego dziecka umieszczonego w jego domu.

Jeśli szkoła wyznaczyła rodzica lub opiekuna do pełnienia funkcji rodzica zastępczego, wszystkie prawa opisane w tym dokumencie należą do Ciebie. Rodzic lub opiekun nie może być pracownikiem instytucji publicznej, która jest zaangażowana w edukację lub opiekę nad dzieckiem, nie może mieć konfliktu interesów z dzieckiem oraz musi posiadać wiedzę i umiejętności niezbędne do zapewnienia odpowiedniej

reprezentacji dziecka. Osoba zatrudniona w placówce opiekuńczo-wychowawczej może zostać wybrana na wychowawczego rodzica zastępczego dla dziecka przebywającego w tej placówce, jeśli placówka ta zapewnia dziecku jedynie opiekę nieedukacyjną.

Rodzic zastępczy może reprezentować dziecko we wszystkich sprawach związanych z identyfikacją, oceną, umieszczeniem w placówce edukacyjnej oraz zapewnieniem FAPE.

DOSTĘP DO DOKUMENTACJI EDUKACYJNEJ

Lokalny okręg jest odpowiedzialny za ochronę poufności dokumentacji edukacyjnej dziecka.

Definicje

- *Zniszczenie* oznacza fizyczne zniszczenie lub usunięcie osobistych identyfikatorów z informacji, tak aby nie można już było ich zidentyfikować.
- *Dokumentacja edukacyjna* - Ustawa o prawach i prywatności w edukacji rodzinnej (ang. Family Educational Rights and Privacy Act - FERPA) definiuje „dokumentację edukacyjną” jako dokumentację, która jest bezpośrednio związana z uczniem i jest przechowywana przez agencję edukacyjną lub stronę działającą w imieniu agencji.
- *Agencja uczestnicząca* oznacza każdy okręg szkolny, agencję lub instytucję, która gromadzi, przechowuje lub wykorzystuje informacje umożliwiające identyfikację osoby, lub od której informacje są uzyskiwane.
- *Dane osobowe* oznaczają informacje, które zawierają:
  - a) Imię i nazwisko dziecka, imię i nazwisko rodzica lub imię i nazwisko innego członka rodziny;
  - b) Adres dziecka;
  - c) Osobisty identyfikator, taki jak numer ubezpieczenia społecznego dziecka lub numer ucznia; lub
  - d) Listę cech osobistych lub inne informacje, które pozwoliłyby na zidentyfikowanie dziecka z wystarczającą pewnością.

Prawa dostępu

Rodzic lub opiekun ma prawo do wglądu i zapoznania się ze wszelkimi zapisami dotyczącymi kształcenia dziecka gromadzonymi, przechowywanymi lub wykorzystywanymi przez okręg. Okręg zastosuje się do prośby o wgląd w dokumentację edukacyjną bez zbędnej zwłoki i przed jakimkolwiek spotkaniem dotyczącym identyfikacji, oceny lub umieszczenia ucznia. Wniosek o wgląd i kopię dokumentacji musi być rozpatrzony pozytywnie w ciągu 10 dni roboczych od otrzymania wniosku przez oficjalnego opiekuna dokumentacji. Okręg szkolny może przedłużyć ten termin o nie więcej niż dodatkowe pięć dni roboczych z jednego z następujących powodów:

- Zapisy są przechowywane poza siedzibą lub w wielu miejscach;
- Wniosek wymaga zebrania znacznej liczby określonych zapisów;
- Wniosek wymaga szeroko zakrojonych poszukiwań;
- Konieczne są dodatkowe wysiłki w celu odnalezienia zapisów;
- Wniosek stwarza nadmierne obciążenie dla okręgu szkolnego; lub
- Istnieje potrzeba konsultacji z innym organem publicznym lub okręgiem szkolnym w sprawie tego wniosku.

W żadnym wypadku prośba o wgląd i kopię zapisów nie zostanie rozpatrzona w terminie dłuższym niż 15 dni roboczych od złożenia prośby, chyba że rodzic lub opiekun i okręg szkolny uzgodnili na piśmie przedłużenie tego terminu.

Prawo do wglądu i przeglądania zapisów edukacyjnych obejmuje:

- Prawo do odpowiedzi od okręgu szkolnego na uzasadnione prośby o wyjaśnienia i interpretacje zapisów;
- Prawo do tego, aby przedstawiciel ucznia sprawdził i przejrzał dokumentację; oraz

- Prawo do żądania, aby okręg szkolny dostarczył kopie zapisów edukacyjnych, jeśli nie dostarczenie tych kopii skutecznie uniemożliwiłoby rodzicowi lub opiekunowi skorzystanie z prawa do kontroli i przeglądu zapisów w miejscu, w którym są one normalnie przechowywane.

Lokalny okręg szkolny może założyć, że rodzic lub opiekun ma prawo do wglądu i przeglądu dokumentacji dotyczącej jego dziecka, chyba że okręg szkolny został poinformowany, że nie ma takiego prawa na mocy obowiązującego prawa stanowego regulującego takie sprawy jak opieka, separacja i rozwód.

Lokalne okręgi szkolne muszą dostarczyć na żądanie listę rodzajów i lokalizacji dokumentacji edukacyjnej gromadzonej, utrzymywanej lub wykorzystywanej przez okręg.

Lokalne władze szkolne mają obowiązek udostępnić rodzicom lub opiekunom na ich prośbę dzienniki, w których zapisywane są informacje o świadczeniu usług związanych z edukacją, zgodnie z IEP dziecka, oraz protokoły z każdego rodzaju świadczonych usług związanych z edukacją. Lokalny okręg szkolny musi poinformować rodzica lub opiekuna w ciągu 20 dni szkolnych od rozpoczęcia roku szkolnego lub od momentu ustalenia IEP, że ma on możliwość zażądania tych dzienników. Lokalny okręg szkolny musi sporządzić dzienniki dla usług logopedycznych, terapii zajęciowej, fizykoterapii, szkolnej pracy socjalnej, doradztwa szkolnego, psychologii szkolnej i pielęgniarstwa szkolnego.

Należy udostępnić wszystkie dane zebrane i przeanalizowane przez okręg szkolny w odniesieniu do dziecka w procesie naukowej, opartej na badaniach interwencji lub wielopoziomowego systemu wsparcia.

Oplaty za wyszukiwanie, odzyskiwanie i kopiowanie zapisów

Lokalny okręg szkolny nie może pobierać opłat za wyszukiwanie lub odzyskiwanie informacji. Jednakże lokalne władze szkolne mogą pobierać uzasadnione koszty (ale nie więcej niż 0,35 USD za stronę) za kopiowanie dokumentów szkolnych ucznia. Żadnemu rodzicowi lub opiekunowi, ani uczniowi nie można odmówić żądanej kopii dokumentów z powodu niemożności poniesienia kosztów takiego kopiowania.

Zapis o dostępie

Okręg może ujawnić informacje tylko za zgodą rodzica lub opiekuna, chyba że prawo stanowe lub federalne zezwala inaczej. Lokalny okręg szkolny musi prowadzić rejestr stron, które uzyskały dostęp do zgromadzonych, przechowywanych lub używanych zapisów edukacyjnych (z wyjątkiem rodziców i upoważnionych pracowników lokalnego okręgu), zawierający imię i nazwisko strony, datę uzyskania dostępu oraz cel, dla którego strona jest upoważniona do korzystania z zapisów.

Dokumentacja dotycząca więcej niż jednego dziecka

Jeśli dokumentacja edukacyjna zawiera informacje o więcej niż jednym dziecku, rodzice tych dzieci mają prawo do wglądu i przeglądu tylko tych informacji, które dotyczą ich dziecka, lub do uzyskania informacji o tych konkretnych informacjach.

Zmiana dokumentacji na prośbę rodzica

Jeżeli rodzic lub opiekun uważa, że informacje zawarte w dokumentacji dziecka są niedokładne, wprowadzające w błąd lub naruszają prywatność lub inne prawa dziecka, może poprosić okręg szkolny o zmianę dokumentacji. Lokalne władze szkolne muszą podjąć decyzję o zmianie informacji w ciągu 15 dni szkolnych od daty otrzymania wniosku. Jeśli okręg odmówi zmiany informacji zgodnie z wnioskiem, okręg musi poinformować rodzica lub opiekuna o odmowie i poinformować go o prawie do przesłuchania w sprawie dokumentacji, jak opisano poniżej.

Przesłuchanie w sprawie dokumentacji

Okręg szkolny musi, na wniosek, zapewnić możliwość przesłuchania w celu zakwestionowania informacji zawartych w dokumentacji dziecka. Nie jest to przesłuchanie w ramach właściwej procedury sądowej i nie

odbywa się przed funkcjonariuszem ds. przesłuchań wyznaczonym przez ISBE; jest to raczej przesłuchanie na poziomie lokalnym.

Jeżeli, w wyniku przesłuchania, zostanie podjęta decyzja, że informacje są niedokładne, wprowadzające w błąd lub naruszające prawa dziecka, okręg szkolny musi zmienić informacje i poinformować rodzica lub opiekuna na piśmie, że to uczynił.

Jeżeli, w wyniku przesłuchania, zostanie podjęta decyzja, że informacje nie są niedokładne, wprowadzające w błąd lub naruszające prawa dziecka, okręg szkolny musi poinformować rodzica lub opiekuna o przysługującym mu prawie do umieszczenia oświadczenia komentującego informacje lub określającego powody, dla których nie zgadza się z decyzją okręgu szkolnego. Wszelkie wyjaśnienia umieszczone w dokumentacji dziecka muszą być przechowywane przez okręg szkolny jako część dokumentacji dziecka tak długo, jak długo dokumentacja lub kwestionowana część jest przechowywana przez okręg szkolny. Jeżeli dokumentacja zostanie ujawniona przez okręg jakiegokolwiek stronie, wyjaśnienie również musi zostać ujawnione.

Zgoda na ujawnienie informacji umożliwiających identyfikację osoby

Zgoda rodzica lub opiekuna musi być uzyskana przed ujawnieniem informacji umożliwiających identyfikację osoby stronom innym niż urzędnicy agencji uczestniczących, chyba że ujawnienie takich informacji zawartych w dokumentacji edukacyjnej jest dozwolone na mocy FERPA.

Z wyjątkiem okoliczności wymienionych poniżej, zgoda nie jest wymagana przed ujawnieniem informacji umożliwiających identyfikację osoby urzędnikom agencji uczestniczących w programie w celu spełnienia wymogów IDEA.

- Zgoda rodzica lub opiekuna, albo zgoda uprawnionego dziecka, które osiągnęło pełnoletność zgodnie z prawem stanowym, musi być uzyskana przed ujawnieniem informacji umożliwiających identyfikację osób urzędnikom agencji, które świadczą lub płacą za usługi przejściowe.
- Jeśli dziecko jest zapisane lub ma być zapisane do szkoły prywatnej, która nie znajduje się w tym samym okręgu szkolnym, w którym mieszka rodzic lub opiekun, przed ujawnieniem jakichkolwiek informacji umożliwiających identyfikację dziecka między urzędnikami w okręgu szkolnym, w którym znajduje się szkoła prywatna, a urzędnikami w okręgu szkolnym, w którym mieszka rodzic lub opiekun, należy uzyskać jego zgodę.

Zabezpieczenia

W celu zachowania poufności dokumentacji ucznia stosuje się następujące zabezpieczenia:

- Każda uczestnicząca agencja musi chronić poufność informacji umożliwiających identyfikację osoby na etapie gromadzenia, przechowywania, ujawniania i niszczenia.
- Jeden urzędnik w każdej uczestniczącej agencji musi przyjąć odpowiedzialność za zapewnienie poufności wszelkich informacji umożliwiających identyfikację osób.
- Wszystkie osoby gromadzące lub wykorzystujące informacje umożliwiające identyfikację osób muszą przejść szkolenie lub otrzymać instrukcje dotyczące poufności zgodnie z częścią B IDEA i FERPA.
- Każda uczestnicząca agencja musi przechowywać, do wglądu publicznego, aktualną listę nazwisk i stanowisk tych pracowników agencji, którzy mogą mieć dostęp do informacji umożliwiających identyfikację osób.

Niszczenie informacji

Okręg szkolny ma obowiązek poinformować rodzica lub opiekuna o tym, że informacje umożliwiające identyfikację osoby, zebrane, przechowywane lub używane zgodnie z Częścią B IDEA, nie są już potrzebne do świadczenia usług edukacyjnych dziecku.

- Każda szkoła powinna przechowywać stałe rejestry uczniów oraz informacje w nich zawarte przez okres nie krótszy niż 60 lat po tym, jak uczeń przeniesie się, ukończy szkołę lub w inny sposób trwale się z niej wycofa.
- Każda szkoła powinna przechowywać tymczasową dokumentację ucznia oraz informacje zawarte w tej dokumentacji przez okres nie krótszy niż pięć lat po tym, jak uczeń został przeniesiony, ukończył szkołę lub w inny sposób wycofał się ze szkoły.

Prawa ucznia

FERPA określa, że prawa rodziców dotyczące dokumentacji edukacyjnej przechodzą na ucznia w wieku 18 lat. Prawa rodziców wynikające z Części B IDEA dotyczące dokumentacji edukacyjnej są również przenoszone na ucznia w wieku 18 lat. Jednakże instytucja publiczna musi dostarczyć wszelkie zawiadomienia wymagane zgodnie z Częścią B IDEA zarówno uczniowi, jak i rodzicom.

PRZEKAZANIE PRAW RODZICIELSKICH

Dziecko staje się pełnoletnim uczniem w wieku 18 lat. Wszystkie prawa rodzicielskie omówione w tym dokumencie przejdą na nie w tym czasie, chyba że okręg szkolny zostanie powiadomiony inaczej. Rodzic lub opiekun będzie miał prawo do otrzymania wszystkich wymaganych wcześniej pisemnych powiadomień, a szkoła dostarczy te powiadomienia zarówno rodzicowi lub opiekunowi, jak i dziecku.

W dniu lub przed ukończeniem przez dziecko 17. roku życia, w IEP musi znaleźć się oświadczenie, że rodzic lub opiekun oraz dziecko zostali poinformowani, że prawa te zostaną przeniesione w dniu 18. urodzin. Ponadto na tym spotkaniu rodzic lub opiekun otrzyma formularz *Delegation of Rights to Make Educational Decisions (Przekazania praw do podejmowania decyzji edukacyjnych)*.

Dziecko może zdecydować się użyć tego formularza, aby upoważnić rodzica lub opiekuna, albo inną osobę do reprezentowania jego interesów edukacyjnych po osiągnięciu pełnoletności. Formularz ten należy następnie przedstawić lokalnemu okręgowi szkolnemu.

Formularz przekazania praw do podejmowania decyzji edukacyjnych musi wskazywać osobę wyznaczoną do reprezentowania praw edukacyjnych dziecka i zawierać zarówno podpis tej osoby, jak i podpis dziecka (lub w inny sposób, np. w formie audio lub wideo zgodnym z jego niepełnosprawnością). Dziecko może w dowolnym momencie wypowiedzieć Delegację Praw i zacząć podejmować własne decyzje edukacyjne. Przekazanie praw pozostaje w mocy przez rok po podpisaniu i może być odnawiane co roku.

Niniejsze oświadczenie o prawach rodzicielskich zostało opracowane przez U.S. Department of Education Office of Special Education Programs (Biuro Programów Edukacji Specjalnej Departamentu Edukacji USA) i zmodyfikowane przez Illinois State Board of Education (Radę Edukacji Stanu Illinois) w celu dostosowania do przepisów obowiązujących w stanie Illinois.

Znowelizowana Ustawa o edukacji osób z niepełnosprawnościami [Individuals with Disabilities Education Act of 2004 (IDEA 2004)] została podpisana 3 grudnia 2004 roku. Przepisy tej ustawy weszły w życie 1 lipca 2005 roku. ISBE udostępnia niniejsze zawiadomienie Notice of Procedural Safeguards (Zawiadomienie o Zabezpieczeniach Proceduralnych), aby poinformować rodzica lub opiekuna o przysługujących mu prawach w związku ze zmianami w prawie federalnym.